

Årlig redegørelse

2023

Indhold

Forord	3
Markant trussel fra fremmede staters efterretningsvirksomhed i 2023	4
PET's kontraspionageindsatser i 2023	6
En skærpet terrortrussel mod Danmark i 2023	9
PET's kontraterrorindsatser i 2023	11
Fremtrædende sager i 2023	13
Sikkerhedsopgaver i 2023	16
Rammerne for PET's arbejde	18

Forord

I løbet af 2022 og 2023 er det blevet endnu tydeligere, at Danmark står i den mest alvorlige sikkerhedspolitiske situation siden afslutningen af den kolde krig. Med Ruslands fortsatte krig mod Ukraine og Kinas målrettede indsats for at opnå en større global indflydelse og teknologisk førerposition er den europæiske sikkerhedsarkitektur og den eksisterende internationale orden under opbrud. Samtidig har eskaleringen af konflikten mellem Israel og militante grupper i Palæstina efter Hamas' terrorangreb i Israel den 7. oktober 2023 også stor betydning for terrortruslen i Danmark. Vi har ikke set en sag med så bredt et mobiliseringsgrundlag og så stort et radikaliseringspotentiale i mange år.

Trusselsbilledet er altså mere komplekst og uforudsigeligt og udvikler sig i et højt tempo, hvilket katalyseres yderligere af den hastige teknologiske udvikling. Det kræver en stærkere og mere fleksibel efterretnings- og sikkerhedstjeneste, og Politiets Efterretningstjeneste (PET) vil derfor i de kommende år skulle tilpasse sin organisation og kapaciteter til denne nye sikkerhedspolitiske virkelighed.

PET's årlige redegørelse for 2023 opridser de rammer, tjenesten arbejdede under, udvalgte arbejdsområder og de opnåede resultater i det forgangne år.

I maj 2023 udkom Vurdering af spionagetruslen mod Danmark for anden gang. I vurderingen konkluderede PET, at der var en markant, bredspektret og vedvarende trussel fra fremmede staters efterretningsvirksomhed mod Danmark – særligt fra Rusland og Kina. De russiske efterretningstjenester har i mange år udgjort den største trussel mod Danmark, og PET forventer, at det også vil være tilfældet i den umiddelbare fremtid. På længere sigt er det imidlertid muligt, at kinesiske efterretningsak-

tiviteter vil komme til at udgøre den største trussel mod Danmark, herunder mod dansk forskning og teknologi.

Terrortruslen mod Danmark var fortsat alvorlig i 2023. Hamas' terrorangreb i Israel den 7. oktober 2023 medvirkede bl.a. til at skærpe truslen inden for det aktuelle niveau, og reaktioner på konflikten i bl.a. Danmark har medført en række sager om billigelse af terrorhandlinger. Der har desuden i Vesten været gennemført angreb, hvor motivet var knyttet til konflikten mellem Israel og militante grupper i Palæstina.

Den 14. december 2023 blev flere personer i Danmark varetægtsfængslet (herunder nogle in absentia) mistænkt for at planlægge et muligt terrorangreb med forbindelser til Hamas og en forbudt bandegruppering.

På sikkerhedsområdet løste PET store opgaver i 2023, som f.eks. besøg af Ukraines præsident Volodymyr Zelenskyy og statsbesøg af det spanske kongepar. En anden større sikkerhedsmæssig opgave var markeringen af 80-året for redningen af de danske jøder. Herudover medførte Hamas' terrorangreb på Israel et styrket fokus på sikkerheden omkring jødiske, israelske og palæstinensiske interesser mv. i Danmark.

Med andre ord så vi for alvor i 2023, at ændringer i geopolitiske forhold og global sikkerhed havde indflydelse på, hvordan trusselsbilledet ændrede sig – også i Danmark – og dermed prægede PET's arbejde. ■

God læselyst!

Finn Borch Andersen
Chef for PET

Markant trussel fra fremmede staters efterretningsvirksomhed i 2023

I 2023 vurderede PET, at der var en markant, bredspektret og vedvarende trussel fra fremmede staters efterretningsvirksomhed mod Danmark. Truslen udgik først og fremmest fra Rusland og Kina. De russiske efterretningstjenester har i mange år udgjort den største trussel mod Danmark, og PET forventer, at det også vil være tilfældet i den umiddelbare fremtid. På længere sigt er det imidlertid muligt, at kinesiske efterretningsaktiviteter vil komme til at udgøre den største trussel mod Danmark. PET kunne konstatere, at også stater som Iran, Tyrkiet og Saudi-Arabien undertiden udfører efterretningsaktiviteter i Danmark.

Ruslands mulighed for at udøve fysisk spionage i Danmark blev yderligere reduceret

PET kunne konstatere, at de russiske efterretningstjenester har haft en vedvarende interesse for især danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske positioner, dansk forsvarspolitik, politik om Arktis, kritisk infrastruktur, Forsvarets kapaciteter og konkrete sager med stor betydning for Rusland.

Ruslands invasion af Ukraine og dets fortsatte isolation fra det internationale samfund skærpede efter PET's vurdering de russiske efterretningstjenesters behov for at indhente oplysninger, der kunne forbedre det russiske styres beslutningsgrundlag på især det udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske område. Det gjaldt også oplysninger, der kunne indhentes i Danmark.

Som resultat af den danske regerings paritetspolitik forlod 10 russiske diplomater samt en teknisk-administrativ medarbejder Danmark i september 2023. Reduktionen af det diplomatiske personale samt udvisningen af 15 russiske efterretningsofficerer i 2022 betyder samlet set, at Rusland har væsentligt færre diplomatiske stillinger på deres diplomatiske repræsentationer i Danmark, hvorfra landet kan forsøge at placere efterretningsofficerer under diplomatisk dække.

Spionage mod dansk forskning og teknologi

Fremmede stater udgjorde i 2023 en væsentlig trussel mod dansk teknologi og forskning på områder, hvor danske virksomheder og forskningsinstitutioner er førende. Truslen omfattede både uønsket og ulovlig vidensoverførsel og decideret spionage. PET vurderede, at særligt Kina, som led i bestræbelserne på at blive teknologisk førende, var villig til at gå meget langt for at forfølge sine strategiske interesser på det videnskabelige og teknologiske område, og at der især var en risiko for uønsket eller ulovlig overførsel af viden og teknologi på de områder, som Kina prioriterede strategisk. Det gjaldt bl.a. kvanteforskning, AI, robotteknologi, bioteknologi, medicoteknologi, maritim teknologi, rumteknologi samt grøn teknologi. Uønsket eller ulovlig vidensoverførsel til Kina kunne efter PET's vurdering bl.a. ske i forbindelse med forskellige former for forskningssamarbejde mellem

danske og kinesiske forskningsinstitutioner, herunder ph.d.- og talentprogrammer samt statslige kinesiske stipendiater og gennem virksomhedssamarbejder. De kinesiske efterretningstjenester kan være involveret i sådanne aktiviteter.

Rusland havde samtidig behov for udenlandsk teknologi for at opretholde og udvikle landets militære kapacitet, og PET kunne konstatere, at russiske aktører løbende forsøgte at anskaffe bl.a. danskproducerede produkter og teknologi, som kunne indgå i Ruslands militærprogrammer.

Fremmede stater udøvede kontrol med diasporamedlemmer i Danmark

Fremmede staters myndigheder forsøgte også i 2023 at udøve ulovlig kontrol over medlemmer af de respektive diasporaer bosat i Danmark bl.a. med det formål at undertrykke politisk opposition. Landenes myndigheder var i nogle tilfælde i tæt kontakt med de lokale diasporaer i Danmark bl.a. via foreninger, programmer og økonomiske støtteordninger. Denne tætte kontakt kan bl.a. benyttes til at registrere, kontrollere og evt. udøve pression mod medlemmer af diasporaer i Danmark, herunder dissidenter og medlemmer af politisk opposition. ■

PET's kontraspionageindsatser i 2023

PET forebygger, efterforsker og modvirker efterretningsaktiviteter udført af fremmede stater i Danmark og mod danske interesser i udlandet. I 2023 havde PET skærpet rådgivningsindsatsen med særlig fokus på forskningsinstitutioner. I 2023 udgav PET desuden en ny udgave af "Vurdering af spionagetruslen mod Danmark, Færøerne og Grønland".

PET styrker via en række målrettede rådgivningstilbud samfundets resiliens mod spionage for dermed at imødegå truslen fra fremmede stater. Indsatsen udvikles løbende ud fra det aktuelle trusselsbillede, samt behov og efterspørgsel hos de relevante målgrupper. I 2023 havde PET bl.a. fokus på højnet sikkerhed ved de statslige myndigheder og en skærpet indsats målrettet uddannelses- og forskningssektoren.

Højnet sikkerhed ved de statslige myndigheder

PET leverede i 2023 målrettet rådgivning til centraladministrationen, hvor både ministerier og øvrige statslige myndigheder viste interesse for sikkerhedsrådgivning. Efterspørgslen blev imødekommet med tilbud om seminarer, workshops og kurser om håndtering af spionagetruslen, samt skræddersyet individuel rådgivning, som sikrer, at det bidrag PET leverede, også matchede behovet hos den enkelte myndighed.

PET's rådgivning over for myndighederne bygger på et tæt samarbejde mellem PET og øvrige relevante parter som f.eks. Center for Cybersikkerhed (CFCS), Statens It og Digitaliseringsstyrelsen. En tværgående opgave, der materialiserede sig i 2023, var udviklingen af en "Håndbog i sikkerhed for mobile enheder", som var målrettet ministeriernes øverste ledelse og centrale embedsmænd, der vurderedes at være oplagte mål for spionage. Håndbogen vejleder i, hvordan sårbarheder ved brug af mobile

enheder i det daglige arbejde kan minimeres, og understreger også et fortsat behov for sikkerhedsbevidst adfærd omkring de informationer, som statslige myndigheder bør beskytte.

PET havde i samarbejde med Center for Cybersikkerhed gennem 2023 intensiveret rådgivningen af statslige myndigheder med henblik på at skabe bevidsthed om spionagetruslen og understøtte myndighedernes arbejde med at tilpasse deres respektive sikkerhedsorganisationer til det aktuelle behov.

Målrettet indsats for uddannelses- og forskningssektoren

PET's Center for Innovations- og Videnssikkerhed (CIV) blev oprettet i maj 2023 med det formål at proaktivt støtte danske forskningsinstitutioner og den private sektor i at håndtere trusler fra fremmede ikke-ligesindede stater. Ud over at formidle PET's viden og faglighed rådgav CIV danske universiteter og forskningsmiljøer for at styrke disses evne til selv at lede og navigere i et trusselsbillede, som er under konstant forandring. PET konstaterede, at tilstedeværelsen på universiteterne og i forskningsmiljøerne medførte en mærkbar fremdrift i universiteternes sikkerhedsarbejde. Til at understøtte dette samarbejde har PET desuden været i løbende dialog med repræsentanter for universiteterne med henblik på rådgivning om bl.a. forskningssamarbejder.

Dertil har PET i 2023 afholdt møder i partnerskabet Dialogforum, som er målrettet universiteternes ledelser og administrative nøglepersoner. I 2023 har møderne særligt haft til formål at udstyre universiteterne med redskaber og organisering for at styrke det lokale sikkerheds-setup.

PET's deltagelse i arbejdet med Den Nationale Strategi for Kvanteteknologi, som blev lanceret af regeringen i september 2023, betød, at PET igangsatte en række initiativer til styrkelse af det danske forskningsmiljø inden for kvanteteknologi, herunder etableringen af partnerskabet Kvanteteknologisk Sikkerhedsforum.

PET bidrog til sikkerhed i dansk erhvervsliv

CIV fastholdte i 2023 rådgivningsindsatsen over for det private erhvervsliv med et fokus på de virksomheder, som vurderedes at være mest udsatte for spionage eller terrortrusler for at øge disses robusthed og sikkerhedsbevidsthed.

CIV's indsats over for private virksomheder beroede i 2023 primært på aktiviteter som netværksarrangementer, online kurser, rådgivning af virksomhedsledelser og udvalgte medarbejdergrupper samt myndighedssamarbejder.

Et eksempel på rådgivningsaktiviteter rettet mod det private erhvervsliv var PET's erhvervsnetværk bestående af adskillige større branche- og klyngeorganisationer. Brancherne blev udvalgt på baggrund af deres beskyttelsesværdige viden om og arbejde med forskning, teknologi og innovation inden for danske styrkepositioner.

Fortsat fokus på beskyttelse af kritisk infrastruktur

I lyset af udviklingen i den sikkerhedspolitiske situation er kritisk infrastruktur et område, hvor PET igennem 2023 har ydet målrettet rådgivning til sektormyndigheder og udvalgte operatører. Indsatsen består hovedsageligt af trusselsformidling, deltagelse i fagnetværk og myndighedssamarbejde.

PET understøttede sikkerheden i Grønland og på Færøerne

PET har i en årrække understøttet den fortsatte udvikling af sikkerhedskulturen i Grønland og på Færøerne. Som led i PET's styrkede indsats i Arktis og Nordatlanten er dialogen med færøske og grønlandske aktører blevet mere omfattende, formaliseret og specifik.

I samarbejde med selvstyret og landsstyret afholdt PET i 2023 spionagebriefinger og kurser i sikkerhedskultur for centraladministrationen og for relevante virksomheder. PET styrker løbende det tætte samarbejde med myndighederne i Grønland og på Færøerne. I 2023 udgav PET endvidere "Vurdering af spionagetruslen mod Danmark, Færøerne og Grønland" på grønlandsk.

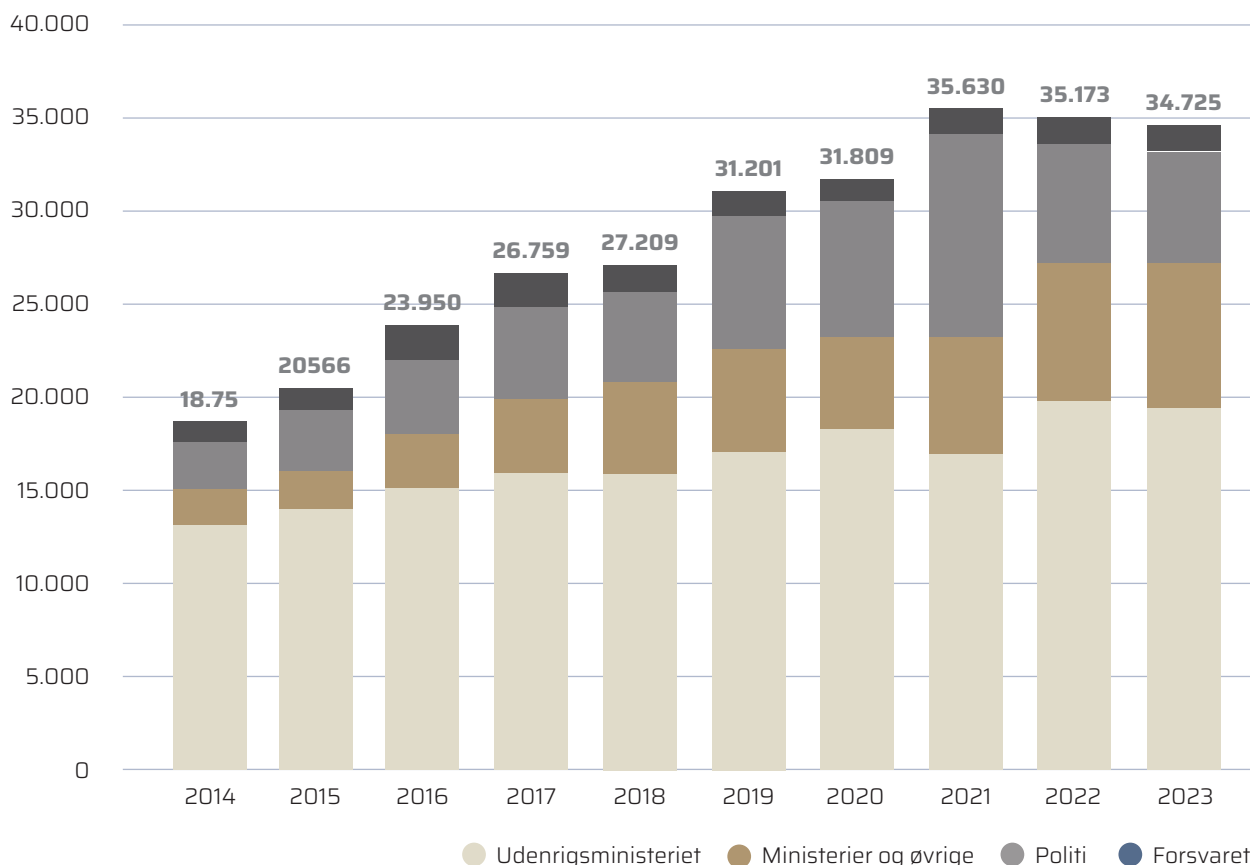
Folderen "Er din forskning i fare?" er ligeledes udkommet på grønlandsk i 2023, for at sikre bredest mulig udbredelse i Grønland. Grønlands Universitet og Færøernes Universitet blev i 2023 også inviteret med i Dialogforum, som siden 2022 har været et forum, hvor PET har haft mulighed for at understøtte den nødvendige decentrale styring af sikkerheden inden for dansk forskning. CIV var i 2023 i dialog med både Grønlands Universitet og Færøernes Universitet om at modtage rådgivning vedrørende styrkelse af sikkerheden omkring kritiske teknologier og data.

Støt stigning i antallet af sikkerhedsundersøgelser

Sikkerhedsgodkendelser af personer med adgang til klassificeret information er med til at danne et stærkt værn mod spionage fra fremmede stater. Efterspørgslen på sikkerhedsundersøgelser til brug for sikkerhedsgodkendelse har det seneste årti været støt stigende, ikke mindst som følge af samfundets øgede opmærksomhed på at beskytte klassificeret information. I 2023 modtog PET over 34.500 anmodninger om sikkerhedsundersøgelser. Til sammenligning var antallet 18.775 i 2014 (se figur 01).

I efteråret 2022 iværksatte PET en lang række tiltag med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden og sagspakken på området for sikkerhedsundersøgelser. Dette arbejde fortsatte i 2023. Beholdningen af ventende sager er således faldet fra 12.254 sager i uge 20 i 2023 til 7.237 ventende sager i uge 1 i 2024. Samtidig arbejdede PET på et digitaliserings- og moderniseringsprojekt, der blev igangsat i 2021, og som skal optimere arbejdsgangene. Projektet forventes endeligt implementeret i 2024.

FIGUR 01 · STIGNING I ANTAL SIKKERHEDSUNDERSØGELSE FRA 2014 TIL 2023

En skærpet terrortrussel mod Danmark i 2023

I 2023 vurderede Center for Terroranalyse (CTA), at terrortruslen mod Danmark og danske interesser i udlandet var i niveauet alvorlig (niveau 4 ud af 5). Forhold i 2023, primært sager om opfattede krænkelser af islam samt konflikten mellem Israel og militante grupper i Palæstina, medvirkede til at skærpe terrortruslen inden for det aktuelle niveau. Den væsentligste terrortrussel udgik fortsat fra personer, der sympatiserer med militant islamisme. Generelt vurderede CTA, at trusselsbilledet var karakteriseret af en høj grad af kompleksitet og omskiftelighed.

PET's Center for Terroranalyse (CTA) vurderede i sin årlige "Vurdering af terrortruslen mod Danmark", der udkom i marts 2024, at konflikten mellem Israel og militante grupper i Palæstina, som eskalerede efter Hamas' terrorangreb i Israel den 7. oktober 2023, også har fået afledt betydning for trusselsbilledet i Danmark.

Reaktioner på konflikten i bl.a. Danmark medførte i 2023 og 2024 en række sager om billigelse af terrorhandlinger, og der har i Vesten været gennemført angreb, hvor motivet har været knyttet til konflikten. CTA vurderede, at konflikten overordnet rummer et væsentligt radikaliserings- og mobiliseringspotentiale, som kunne aktivere en række trusselsaktører til spontane eller planlagte reaktioner, herunder terrorangreb. Dette gjaldt såvel ekstremistiske aktører som aktører, der ikke nødvendigvis var i berøring med ekstremistiske miljøer, herunder visse personer med tilknytning til organiseret kriminalitet.

Mistanke om forberedelse af et terrorangreb

Den 14. december 2023 blev flere personer i Danmark varetægtsfængslet (herunder nogle in absentia) mistænkt for at planlægge et muligt terrorangreb. Ifølge PET's oplysninger er der i sagen forbindelser til Hamas og en forbudt bandegruppering.

Krænkelssager havde fortsat betydning for terrortruslen

Terrortruslen fra militante islamister mod Danmark og danske interesser i udlandet var i 2023 fortsat i niveauet alvorlig (niveau 4 ud af 5). CTA vurderede, at der i 2023 var flere trusler mod Danmark fra aktører bosat i udlandet. Militant islamistiske grupper og enkeltpersoner i udlandet havde i 2023 markant fokus på sager om koranskændinger i bl.a. Danmark, der blev påbegyndt i Stockholm i januar 2023, og som fortsatte gennem 2023 primært i Danmark og Sverige. Koranskændingerne medvirkede til at reaktualisere opfattelsen af Danmark som et prioriteret mål for terror blandt disse aktører.

Opmærksomheden i 2023 medførte specifikke trusler rettet mod såvel enkeltpersoner som mod Danmark generelt og danske interesser i udlandet. Krænkelssagers betydning for terrortruslen mod Danmark var ikke en ny dynamik, men erfaringerne fra 2023 understregede det store mobiliseringspotentiale i disse sager og viste, hvordan hastighed og omfang af informationsspredning betyder, at selv mindre hændelser i Danmark kan medføre reaktioner fra et globalt publikum. Endvidere var trusselsbilledet også fortsat præget af tilstedeværelsen af militante islamister i Danmark, der bl.a. kunne blive inspireret af opfordringer til angreb i militant islamistisk propaganda eller via transnationale kontakter online.

Det antimyndighedsektremistiske miljø var fortsat aktivt i 2023

For så vidt angår terrortruslen fra højreekstremister vurderede CTA, at truslen i 2023 fortsat var i niveauet generel (niveau 3 ud af 5). Truslen var fortsat domineret af især unge, der blev radikaliseret og rekrutteret i virtuelle fora. Samtidig vurderede CTA, at terrortruslen fra antimyndighedsektremister fortsat var i niveauet begrænset (niveau 2 ud af 5). Antimyndighedsektremismen i Danmark havde udviklet sig fra i høj grad at være drevet af narrativer forbundet med myndighedernes indsatser i forbindelse med covid-19-pandemien til at være kendetegnet af flere parallelle, bredtfavnende og omskiftelige dagsordener, hvilket medvirkede til, at det antimyndighedsektremistiske miljø forblev aktivt i 2023. Endeligt vurderede CTA, at terrortruslen fra venstreekstremisme i 2023 fortsat var i niveauet minimal (niveau 1 ud af 5).

PET's kontraterrorindsatser i 2023

En af PET's hovedopgaver er at forebygge og forhindre terrorisme i Danmark. Derudover var forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme samt bekæmpelse af terrorfinansiering fortsat en vigtig prioritet for PET i 2023.

Forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme

PET har siden 2007 haft et forebyggelsescenter, som iværksætter indsatser i samarbejde med myndigheder og andre relevante aktører for at forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme. Forebyggelsescenteret iværksætter exit-indsatser målrettet enkeltindivider og underviser frontpersonale i kontakt med personer i risiko for radikaliserings. Derudover engagerer Forebyggelsescenteret personer, organisationer og institutioner i specifikke miljøer, hvor der er risiko for radikaliserings, eller som selv kan være mål for et angreb, til at bidrage til at forebygge radikaliserings og ekstremisme.

PET's Forebyggelsescenter fortsatte i 2023 samarbejdet med relevante myndigheder om skræddersyede exit-indsatser for blandt andet tidligere terrordømte og løsladte personer indberettet for mistanke om mulig radikaliserings, hjemvendte fra konfliktzoner samt personer, der færdes i voldelige ekstremistiske miljøer – såvel fysiske som virtuelle.

Forebyggelsescenteret underviste i 2023 omkring 300 medarbejdere og ledere i politiet, kriminalforsorgen samt på asyl- og udrejsecentre i at identificere, indberette og håndtere bekymringer om radikaliserings.

Forebyggelsescenteret arbejder også med forebyggelse af radikaliserings og voldelig ekstremisme i specifikke miljøer, som er berørt af radikaliserings. I forbindelse med Forebyggelsescenterets outreach-indsats blev der i 2023 gennemført trygheds- og sikkerhedsmøder med specifikke organisationer og repræsentanter fra minori-

tetsmiljøer for at styrke sikkerheden og trygheden samt for at imødegå polariserings. Den danske model for forebyggelse af radikaliserings og voldelig ekstremisme, som består af et tværsektorielt myndighedssamarbejde, nyder fortsat stor international opmærksomhed, og PET blev i 2023 igen inviteret til at dele sin viden og erfaringer med andre lande om metoder og tilgange til forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme.

Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansierings

PET fortsatte i 2023 den taktiske og strategiske indsats for at forebygge og bekæmpe terrorfinansierings. Samarbejdet mellem myndigheder og underretningspligtige virksomheder og personer bliver fortsat stærkere og tættere, og PET oplevede i 2023, at den gode dialog mellem alle interessenterne på området fortsatte. Samarbejdet er strategisk forankret i den nationale strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansierings 2022-2025, som netop fokuserer på at styrke den fælles indsats. I den forbindelse fungerer HvidvaskForum og HvidvaskForum+ i praksis som de centrale koordinerende fora.

Der arbejdes henimod den kommende FATF-evaluering (Financial Action Task Force) i 2026-2027, som er en samlet evaluering af hele Danmarks indsats på hvidvask- og terrorfinansieringsområdet, og som FATF foretager med ca. 10 års mellemrum. PET har i den forbindelse haft afgivet en assessor (dvs. en national ekspert til bedømmelse af de øvrige medlemslande) til FATF-evalueringen af Brasilien, der blev afsluttet i oktober 2023 efter mere end 12 måneders forløb.

I 2023 arbejdede PET på at færdiggøre den tredje nationale risikovurdering af terrorfinansiering, der udkom i januar 2024. Risikovurderingen indgår i både myndigheders og private underretningspligtige virksomheders og personers arbejde med bekæmpelse af terrorfinansiering. Risikovurderingen fokuserer på terrorfinansiering inden for militant islamisme og højreekstremisme og beskriver i en række kapitler de mest relevante risici. Inden for højrisikoområderne finder man bl.a. kryptoaktiver, autoriseret og uautoriseret pengeoverførselsvirksomhed og non-profitområdet. Det fremgår bl.a. af risikovurderingen, at terrorfinansiering fra personer i Danmark primært tilgår militant islamistiske grupper i Syrien, Irak, Somalia og Tyrkiet samt i mindre grad Afghanistan, Libanon og Palæstina. I 2024 forventer PET at udgive en risikovurdering om proliferationsfinansiering, dvs. finansiering af anskaffelse af masseødelæggelsesvåben.

I forhold til det efterretnings- og efterforskningsmæssige arbejde med konkrete sager med mistanke om terrorfinansiering oplevede PET i 2023 et velfungerende samarbejde med de relevante myndigheder, f.eks. Hvidvasksekretariatet og Skattestyrelsen. Det samme gjorde sig gældende mht. en række private underretningspligtige virksomheder.

Fremtrædende sager i 2023

PET's efterforskning spiller en central og afgørende rolle, når der indledes straffesager om blandt andet terrorisme, ekstremisme og spionage. I 2023 har PET efterforsket eller været involveret i efterforskningen af flere sager om terrorisme og spionage, som har ført til dom, er ved at blive behandlet eller snart forventes behandlet ved domstolene. Nedenstående er en række af de sager, der har været omtalt i offentligheden.

Tekst i blå kursiv angiver, at denne del af sagsforløbet er foregået enten før eller efter 2023. Kapitlet blev senest redigeret d. 18. april 2024.

Forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv. (straffelovens § 114 mv.)

Sag om mistanke om forberedelse af et terrorangreb

Den 14. december 2023 anholdte PET og en række af landets politikredse flere personer i en koordineret aktion flere steder i Danmark. Aktionen blev gennemført på baggrund af mistanke om mulig planlægning af et terrorangreb med forbindelser til Hamas og en forbudt bande-gruppering.

Sag om støtte til terrorsammenslutningen Islamisk Stat

Seks personer blev anholdt den 27. april 2021 efter længere tids efterforskning. Retten i Aarhus idømte den 16. november 2022 en mand fem års fængsel for at have fremmet Islamisk Stat i juli 2014, forsøgt at tilslutte sig Islamisk Stat i april 2015 samt for terrorfinansiering og forsøg herpå i perioden 2013-2017 (straffelovens § 114 e, § 114 c, stk. 3, jf. § 21, og § 114 b, jf. til dels § 21). En anden mand blev idømt halvdans års fængsel for sammen med den første mand at have fremmet Islamisk Stat i juli 2014 (straffelovens § 114 e). Sagen blev anket til landsretten fsva. disse to mænd. Herudover blev tre mænd idømt fængsel i hhv. seks og ni måneder for at have medvirket til den første mands terrorfinansiering og forsøg herpå (straffelovens § 114 b, jf. § 23 og til dels § 21). Den sidste mand blev frifundet.

Den 4. september 2023 afgjorde Vestre Landsret ankesagen mod de to mænd. Den ene blev dømt for terrorfinansiering og forsøg herpå og for at have fremmet Islamisk Stat (straffelovens § 114 b, jf. til dels § 21 og § 114 e). Han blev frifundet for forsøg på at tilslutte sig Islamisk Stat (straffelovens § 114 c, stk. 3, jf. § 21). Straffen blev som følge heraf nedsat fra 5 års fængsel til 3 års fængsel. Den anden blev frifundet for at have fremmet Islamisk Stat (straffelovens § 114 e).

Sag om udrejst fremmedkriger med dansk statsborgerskab

I marts 2022 blev en mand tiltalt for landsforræderi og for overtrædelse af flere af straffelovens terrorrelaterede bestemmelser (straffelovens § 101 a, stk. 1, § 114, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1, § 136, stk. 2, § 114 c, stk. 1, jf. § 21, § 114 c, stk. 3, og § 114 j, stk. 1, jf. stk. 3). Manden blev blandt andet tiltalt for at have tilsluttet sig og deltaget i kamp-handlinger for Islamisk Stat og for at have medvirket i en video, som blev lagt på internettet, hvor der blev fremsat trusler om terrorisme og skudt til mål efter billeder af blandt andre Lars Hedegaard Jensen, Anders Fogh Rasmussen og Kurt Westergaard. Han blev også tiltalt for at have ladet sig hverve til Islamisk Stat og at have forsøgt at hverve familiemedlemmer til terrororganisationen, ligesom han blev tiltalt for landsforræderi af særligt skærpet karakter.

Manden blev i byretten i maj 2023 kendt skyldig i alle forhold og idømt fængsel på livstid.

Dommen er anket til landsretten, hvor der er berammet hovedforhandling fra oktober til december 2024.

Sager om tre kvinders fremme af virksomheden for Islamisk Stat

Tre kvinder med dansk statsborgerskab og deres tilsammen 14 børn blev i oktober 2021 evakueret til Danmark fra Roj-lejren i det nordøstlige Syrien. Ved ankomsten til Danmark blev kvinderne anholdt, sigtet og varetægtsfængslet. I november 2022 blev de tre kvinder tiltalt for at have indrejst i Syrien og dér at have fremmet virksomheden for Islamisk Stat ved at virke som husmødre og ægtefæller for personer, der var aktive i Islamisk Stat (straffelovens § 114 e og § 114 j). Derigennem bidrog de tre kvinder til, at Islamisk Stat kunne opretholde og konsolidere sin position i området. Den første kvinde fik sin sag behandlet ved byretten i november 2022 som en tilståelsessag. Byretten idømte kvinden tre års fængsel. Byrettens dom blev anket, og i december 2022 afgjorde landsretten ankesagen og forhøjede straffen til fire års fængsel.

Den anden kvinde blev i byretten i februar 2023 idømt fire års fængsel. Hun blev endvidere frakendt sin danske indfødsret samt udvist af Danmark for bestandig. Kvinden ankede dommen til landsretten. Der faldt dom i ankesagen i august 2023, hvor kvinden blev frifundet for påstanden om udvisning og i stedet blev tildelt en advarsel. Dele af dommen er med Procesbevillingsnævnets tilladelse anket til Højesteret, hvor sagen blev hovedforhandlet den 18. april 2024. Den tredje kvinde fik sin sag afgjort som en tilståelsessag i byretten i marts 2023. Her blev hun idømt fire års fængsel.

I juni 2023 blev en fjerde kvinde evakueret til Danmark med sine to børn. Kvinden blev ligesom de tre førnævnte kvinder anholdt, sigtet og varetægtsfængslet for at have indrejst i Syrien og dér at have fremmet virksomheden for Islamisk Stat ved at virke som husmødre og ægtefæller for personer, der var aktive i Islamisk Stat (straffelovens § 114 e og § 114 j). Hun har administrativt fået frataget sit danske statsborgerskab.

Sag om ung mands engagement i den højreekstremistiske terrorsammenslutning Feuerkrieg Division

En 15-årig mand blev i april 2022 anholdt bl.a. for at hverve en ven til den højreekstremistiske terrorsammenslutning Feuerkrieg Division.

I januar 2023 blev den på daværende tidspunkt 16-årige unge mand tiltalt for at have forsøgt at hverve en ven til Feuerkrieg Division, fremmet virksomheden for Feuerkrieg Division og ladet sig hverve til Feuerkrieg Division (straffelovens § 114 c, stk. 1, jf. § 21, § 114 e, 1. pkt. og § 114 c, stk. 3). Byretten afsagde i maj 2023 dom i sagen, hvor han blev idømt fem år og seks måneders fængsel. Han blev kendt skyldig i at have forsøgt at hverve en ven til Feuerkrieg Division (straffelovens § 114 c, stk. 1, jf. § 21) og i at have fremmet virksomheden for Feuerkrieg Division (straffelovens § 114 e, 1. pkt.). Han blev derimod frifundet for at have ladet sig hverve til Feuerkrieg Division (straffelovens § 114 c, stk. 3). Både den unge mand og Statsadvokaten har anket dommen.

Ankesagen er berammet til april og maj 2024.

Forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed (§108 og §109)

Sag om kvalificeret brud på tavshedspligten

I september 2022 blev der rejst tiltale mod en person for i flere tilfælde at have røbet hemmeligheder af betydning for statens sikkerhed (straffelovens § 109, stk. 1) og for i flere tilfælde uberettiget at have videregivet fortrolige oplysninger under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 152, stk. 2).

I februar 2023 blev der rejst tiltale mod yderligere en person for i flere tilfælde at have røbet eller videregivet hemmeligheder af betydning for statens sikkerhed (straffelovens § 109, stk. 1).

Den 1. november 2023 meddelte anklagemyndigheden, at de opgav påtalen i begge sager med henvisning til retsplejelovens § 721, stk. 1., nr. 2. Det skete efter, at Forsvarets Efterretningstjeneste meddelte anklagemyndigheden, at tjenesten efter en række kendelser fra Højesteret om behandling af sagernes akter ikke længere anser det for betryggende at stille de højt klassificerede oplysninger, som sagerne handler om, til rådighed for straffesagerne. ■

Sikkerhedsopgaver i 2023

PET har på sikkerhedsområdet en lang række kapaciteter, som også i 2023 forebyggede og modvirkede trusler mod Danmarks nationale sikkerhed. Det gælder blandt andet sikkerhedsrådgivning, bevogtnings- og personbeskyttelsesopgaver, forhandlergruppen samt antiterrorberedskabet i form af Aktionsstyrken.

PET's Sikkerhedsafdeling udførte i 2023 både faste, kendte opgaver inden for personbeskyttelse og sikkerhedsrådgivning samt særlige indsatser med indsættelse af Aktionsstyrken ved akutte opståede hændelser.

Nogle af de større sikkerhedsmæssige opgaver for PET i 2023 var de indkommende besøg, som fandt sted, herunder det officielle besøg af Ukraines præsident, Volodymyr Zelenskyy. En anden større sikkerhedsmæssig opgave var markeringen af 80-året for redningen af de danske jøder.

Besøg af Ukraines præsident, Volodymyr Zelenskyy

Ukraines præsident, Volodymyr Zelenskyy, var den 20.-21. august 2023 på officielt besøg i Danmark. Præsidenten aflagde blandt andet besøg på Flyvestation Skydstrup og i Folketinget samt mødtes med repræsentanter fra det danske kongehus.

Zelenskyjs besøg satte gang i en række arbejdsopgaver i PET. PET har ved et sådant besøg ansvaret for efterretningsindsatsen frem mod og under besøget. Efterretningsindsatsen danner baggrund for de trusselsvurderinger, som PET udarbejder, og som resulterer i sikkerhedsvurderinger med anbefalinger til sikkerhedstiltag til blandt andet politiet, herunder i forhold til at imødegå en eventuel trussel mod præsidenten og besøget som helhed.

Som ved andre større besøg, herunder statsbesøg, er det den enkelte politikreds, der har det strategiske, operative og taktiske ansvar i forhold til politiindsatsen. PET indgik

derfor i et tæt samarbejde med politikredsene og Rigspolitiet for at sikre, at besøget kunne gennemføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Opgaven blev udført ved en løbende monitorering af situations- og efterretningsbilledet samt igennem en dynamisk planlægning i tæt samarbejde med politiet, arrangørerne og involverede myndigheder.

80-året for redningsaktionerne af de danske jøder

I 2023 var det 80 år siden, at redningsaktionerne af de danske jøder fandt sted. Det blev markeret flere steder i landet hen over året, særligt i efteråret.

Den største markering af årsdagen fandt sted i Det Kongelige Teater den 8. oktober 2023. Kongehuset, flere ministre og et større antal ambassadører deltog i arrangementet, der i forvejen havde et stort sikkerhedsmæssigt fokus fra PET, idet Hamas den 7. oktober 2023 angreb Israel, hvilket satte fornyet fokus på konflikten mellem Israel og Palæstina.

I forbindelse med arrangementet i Det Kongelige Teater samt de øvrige markeringer af 80-året for redningsaktionerne af de danske jøder rundt omkring i Danmark blev de nødvendige indhentnings-, efterretnings- og sikkerhedsdiscipliner i PET bragt i spil. Det resulterede i, at PET effektivt kunne iværksætte de rette sikkerheds- og tryghedsmæssige modforanstaltninger og anbefalinger til politikredsene.

Generelt medførte Hamas' terrorangreb i Israel den 7. oktober 2023 et styrket fokus på sikkerheden omkring jødiske, israelske og palæstinensiske interesser mv. i Danmark. På den baggrund udarbejdede PET en række operative anbefalinger til politiet om blandt andet skærpet opmærksomhed omkring israelske, jødiske og palæstinensiske interesser og aktiviteter i Danmark. Derudover udarbejdede PET sikkerhedsvurderinger med anbefalinger til konkrete arrangementer, der relaterede sig til konflikten således, at politikredsene kunne iværksætte de nødvendige beskyttelses- og modforanstaltninger.

Sikkerhedsvurderinger og anbefalinger

PET anvender viden fra efterretningsindsatsen til at identificere kritiske og sårbare mål i forhold til terrorhandling eller andre former for trusler. Et komplekst og dynamisk trusselsbillede kræver uopsættelig og effektiv handling således, at PET kan være i kontrol med truslerne ved etablering af passende sikkerhedsforanstaltninger. Til brug for planlægning og gennemførelse af sikkerhedsopgaverne udarbejdes sikkerhedsvurderinger, som danner grundlag for vurderingen og håndteringen af det samlede sikkerhedsbehov. Den overvejende del af sikkerhedsvurderingerne udsendes til landets politikredse sammen med PET's sikkerhedsanbefalinger således,

at kredsene kan iværksætte de nødvendige beskyttelses- og modforanstaltninger relateret til det konkrete arrangement.

Af nedenstående tabel fremgår antallet af sikkerhedsvurderinger udsendt af PET i den seneste årrække. Antallet af sikkerhedsvurderinger var faldende i 2020 og 2021 grundet covid-19-pandemien og de afledte begrænsninger af samfundsaktiviteten, forsamlingsrestriktioner og begrænset rejseaktivitet, mens antallet af sikkerhedsvurderinger steg igen i 2022.

I 2023 justerede PET proceduren for nogle af de sikkerhedsvurderinger- og anbefalinger, som PET udarbejder til bl.a. politikredsene, idet visse typer af arrangementer mv., hvor mange mennesker er forsamlet, vurderes at være omfattet af samme trusselsbillede. PET kategoriserer derfor disse vurderinger, så de dækker bredere, og samtidig er de gældende for længere perioder ad gangen. Sikkerhedsvurderingerne bliver justeret, såfremt PET modtager oplysninger, der giver anledning til justeringer, og PET udarbejder fortsat sikkerhedsvurderinger og anbefalinger til konkrete arrangementer mv. Ændringen i proceduren medførte, at antallet af sikkerhedsvurderinger faldt i 2023 sammenlignet med 2022. ■

TABEL 01 - ANTAL SIKKERHEDSVURDERINGER AFGIVET AF PET 2015-2023

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal sikkerhedsvurderinger (indekstal)	135	158	178	179	192	104	114	167	130

Rammerne for PET's arbejde

PET's strategiske retning var i 2023 fastlagt i organisationsstrategien for perioden 2021-2023. De økonomiske rammer for PET's virksomhed er fastlagt i flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi for 2021-2023, som i 2023 blev forlænget til også at dække 2024. PET's juridiske rammer er fastlagt i PET-loven med tilhørende bekendtgørelser samt i blandt andet retsplejeloven og straffeloven.

De organisatoriske og strategiske rammer for PET's virksomhed

PET havde som organisation fortsat fokus på at være en stærk operativ og analytisk efterretnings- og sikkerhedstjeneste i 2023. Ligesom det foregående år var der i 2023 stort fokus på at eksekvere på organisationsstrategien. PET nåede i strategiperioden 2021-2023 et langt stykke i forhold til at indfri tjenestens prioriteter, men der er fortsat en række strategiske satsninger, som skal udvikles og prioriteres. I 2024 forventer PET at forhandle organisationens fremtidige økonomi. 2024 bliver derfor året, hvor strategiperioden 2021-2023 afrundes, og hvor den strategiske retning for de kommende år fastlægges i overensstemmelse med budget.

PET's organisationsstrategi

PET's strategiske retning er fastlagt i organisationsstrategien, som har til formål at skabe de bedst mulige ram-

mer for PET's udvikling og samtidig sikre, at PET indfrier de strategiske prioriteter i perioden.

I 2023 var der fokus på at eksekvere på initiativer inden for strategiens fastsatte hovedspor. Blandt andet arbejdet med at sikre et solidt og sikkert it-fundament, udnyttelsen af nye teknologier og rekruttering.

PET's organisationsstrategi har især fokus på, at PET kan opbygge nye kapaciteter og udføre sine operative kerneopgaver i en virkelighed, hvor spionagetruslen er blevet mere markant, hvor terrortruslen fortsat er alvorlig, og hvor trusselsbilledet bliver stadig mere komplekst og omskifteligt.

Selve strategien er klassificeret, da den indeholder oplysninger om PET's virksomhed.

FIGUR 02 · PET'S ORGANISATIONSSTRATEGI

Strategien består af fire hovedspor samt et tværgående spor:

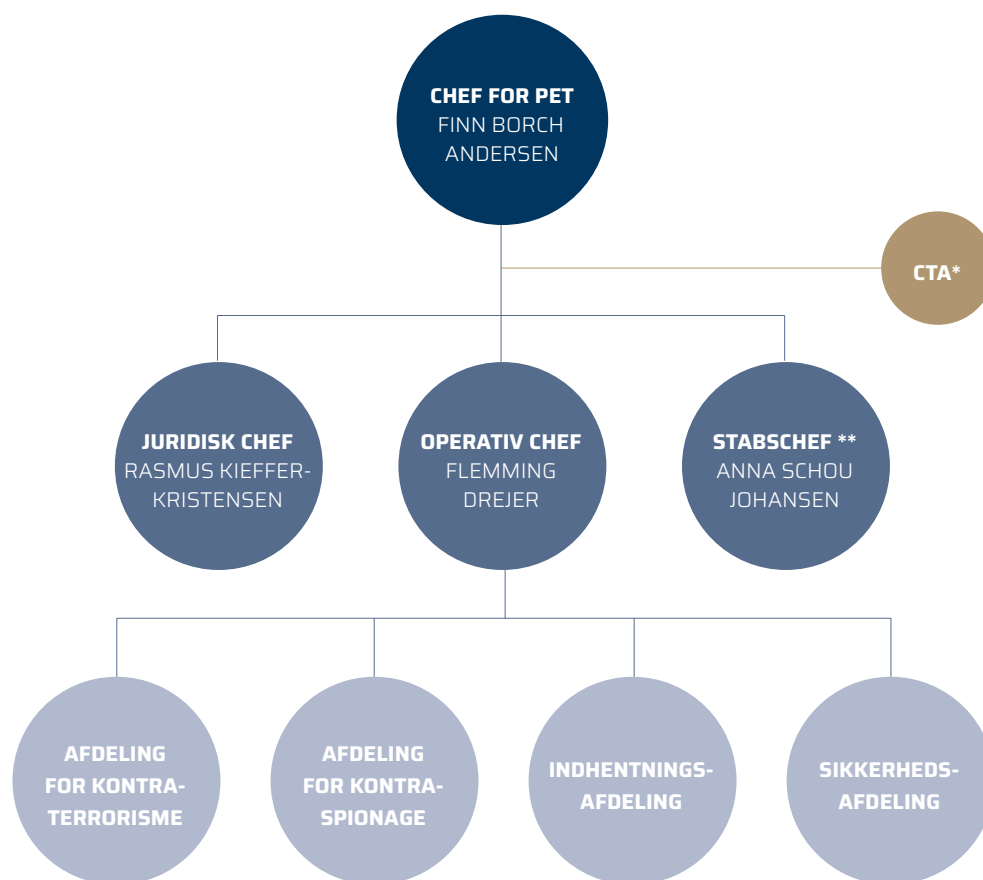
Tværgående spor vedrørende sikkerhed: PET's sikkerhed er fundamentet for PET's arbejde, og det er afgørende, at PET's sikkerhedsniveau modsvarer både udviklingen i trusselsbilledet og den teknologiske udvikling.

PET's ledelse

I 2023 bestod PET's direktion af chefen for PET, den operative chef, chefen for Juridisk Afdeling, chefen for Stabsafdelingen og afdelingscheferne for henholdsvis

Afdelingen for Kontraterrorisme, Indhentningsafdelingen, Afdelingen for Kontraspionage og Sikkerhedsafdelingen, jf. figur 03.

FIGUR 03 - PET'S ORGANISATION

* **Center for Terroranalyse (CTA)** er et fusionscenter, hvis medarbejdere stammer fra fire danske myndigheder (PET, Forsvarets Efterretningstjeneste (FE), Udenrigsministeriet og Beredskabsstyrelsen). CTA beskæftiger sig med analyse og vurdering af terrortruslen mod Danmark og danske interesser i udlandet.

** Stabschefen stoppede i august 2023. Pr. 1. februar 2024 er stabschefsstillingen genbesat. .

De økonomiske rammer for PET's virksomhed

De økonomiske rammer for PET fastlægges i flerårssaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi. I den aktuelle flerårssaftale, der blev indgået i december 2020, og som i 2023 blev forlænget til også at dække 2024, er

der blandt andet afsat midler til at imødegå en mere markant spionagetrussel samt til udvikling af ny teknologi. Med den seneste aftale var PET's samlede økonomiske ramme 1.106,1 mio. kr. i 2023.

TABEL 02 · ÅRSRESULTAT FOR 2023

2023-PRISER

Mio. kr.	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Resultat
I alt	1.106,1	-3,9	1.146,3	40,2

I tabellen ovenfor fremgår regnskabsresultatet for 2023. Som det fremgår, var der et merforbrug ift. bevillingen på 40,2 mio. kr., hvilket primært kan henføres til den sikkerhedspolitiske situation.

FIGUR 04 · BEVILLINGEN TIL PET I PERIODEN 2022 OG 2023

I figuren er udviklingen i bevillingen illustreret. Som det fremgår, er bevillingen stigende, hvilket skal ses i lyset af den aktuelle flerårssaftale, hvor der er bevilget midler til en styrkelse af blandt andet kontraspionageområdet og udviklingen af ny teknologi.

* Opdateret med pl-23.

De juridiske rammer for PET's virksomhed

De juridiske rammer for PET's virksomhed er fastlagt i PET-loven med tilhørende bekendtgørelser samt i blandt andet retsplejeloven og straffeloven.

PET-loven indeholder en samlet regulering af PET's virksomhed, herunder en angivelse af PET's opgaver med at forebygge, efterforske og modvirke forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, samt bestemmelser om, hvornår PET lovligt kan indsamle, behandle og videregive oplysninger.

PET-loven suppleres af blandt andet en bekendtgørelse om PET's behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer mv. Bekendtgørelsen indeholder nærmere regler for, hvordan PET skal lagre personoplysninger, gennemføre egenkontrol og underrette Tilsynet med Efterretningstjenesterne (TET) om diverse forhold og om forholdet mellem PET-lovens regler om sletning og arkivreglerne om bevaring og kassation. TET's årlige redegørelse for 2023 vedrørende PET forventes udgivet i 2024. ■

Nationalt og internationalt samarbejde

For at kunne løse PET's opgaver bedst muligt samarbejder PET med en række partnere og myndigheder både i Danmark og i udlandet.

Nationalt samarbejde

PET løser sine opgaver i tæt samarbejde med en række nationale myndigheder, herunder særligt det øvrige politi og anklagemyndigheden, Forsvaret samt Forsvarets Efterretningstjeneste (FE), herunder Center for Cybersikkerhed (CFCS). Dette gensidigt afhængige samarbejde er af afgørende betydning for PET's arbejde og for håndteringen af trusler mod Danmark og danske interesser i udlandet. PET har endvidere tætte bilaterale samarbejdsrelationer med centrale ministerier og myndigheder, herunder Justitsministeriet, Udenrigsministeriet, Statsministeriet, Udlændingestyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Erhvervsstyrelsen.

Internationalt samarbejde

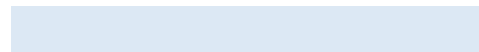
Det skærpede trusselsbillede og den hastige teknologiske udvikling gør det endnu vigtigere for PET at have tætte samarbejdsrelationer med internationale partnere. PET har derfor i 2023 prioriteret at styrke sine bilaterale relationer til internationale partnere og arbejdet målrettet på at styrke de multilaterale fora, som PET deltager i. Så vi sammen med samarbejdspartnere står bedre rustet til at imødegå det komplekse trusselsbillede, vi sammen står overfor.

PET's internationale samarbejde omhandler bl.a. terrorbekæmpelse, kontraspionage, kontraekstremisme og indsatser mod ulovlig anskaffelsesvirksomhed.

PET's internationale samarbejde foregår i vidt omfang gennem bilaterale kontakter med udenlandske efterretnings- og sikkerhedstjenester og andre relevante organisationer. Samarbejdet omfatter fælles operationer og udveksling af oplysninger om personer og grupper, der kan udgøre en sikkerhedsmæssig trussel, herunder mod Danmark, danske interesser i udlandet eller udenlandske interesser her i landet.

PET har et tæt samarbejde med blandt andet de øvrige nordiske efterretningstjenester om f.eks. erfaringsudveksling. Det hænger sammen med, at de nordiske efterretningstjenester grundlæggende ligner hinanden både i forhold til organisation, tilgang og værdier.

PET deltager også i et omfattende multilateralt samarbejde. Dette samarbejde foregår blandt andet i Counter Terrorism Group (CTG), som består af de indenlandske efterretnings- og sikkerhedstjenester fra EU-medlemslandene samt Norge, Schweiz og Storbritannien. I CTG-regi er der etableret en samarbejdsplatform med forbindelsesofficerer, som er placeret i Holland, og som PET deltager i. Platformen gør det muligt hurtigt at dele operative efterretnings- og efterforskningsrelaterede oplysninger mellem de involverede lande. ■

POLITIETS EFTERRETNINGSTJENESTE
ÅRLIG REDEGØRELSE 2023
UDGIVET: MAJ 2024

POLITIETS EFTERRETNINGSTJENESTE

KLAUSDALSBROVEJ 1

2860 SØBORG

45 15 90 07 • PET@PET.DK • WWW.PET.DK